

3) ΚΕΝΙΑ

Τα δάνεια «βόμβα» για τα ελληνικά νοικοκυριά

ΕΜΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ 0,80 ευρώ νο 44 ΜΑΡΤΗΣ '02

Τα δάνεια απειλούν τις μικρές τράπεζες

ΟΙ ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ χορηγήσεις «αδυνατούν» τη θέση τους

Κινδύνους από την αθρόα χορήγηση κεμένων να κατακτήσουν όσο το δυνατόν νωρίτερα στο τέλος Νοεμβρίου 2001 τον 8,68%, ενώ το Νοέμβριο του 2001

Οι μικρές τράπεζες... 22,7 δις ευρώ ανεξόφλητα χρέη... Τα δάνεια που απορροφήσαν τα τραπεζικά...

Οι φοβισμένοι Τραπεζίτες

Οι φοβισμένοι Τραπεζίτες

Οι φόβοι που δημιουργούν στους επενδυτές τα υπέρογκα χρέη των τηλεπικοινωνιακών εταιρειών στις δύο πλευρές του Ατλαντικού...

Ο κόσμος έχει γεμίσει χρέη...

THE ECONOMIST

Αμερική υπήρξε ως τώρα σχετικά ελεγχόμενη, ακριβώς επειδή τα αμερικανικά νοικοκυριά εφε...

θέση τάλογ... Φνείν...

τη δεκαετία του '90 έπλεξε για την αγορά... για την επένδυση σε...

ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΣΑΣ ΚΥΡΙΕ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑ!

ΤΑ ΣΕ-ΒΗ-ΜΑΣ'!!

ΘΕΛΟΥΜΕ ΔΑΝΕΙΟ ΜΕ ΤΟ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.

ΕΧΕΤΕ, ΔΕΝ ΕΧΕΤΕ;

ΤΟ 'ΦΑΓΕΣ ΚΟΡΟΪΔΟ;

ΣΙΓΑ ΜΗΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΜΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΑΥΧΗΣΟΥΜΕ ΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΧΡΕΟΣ!!

ΣΙΓΑ ΜΗ ΣΦΙΞΟΥΜΕ ΤΗ ΘΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΛΑΙΜΟ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ - ΠΟΥ ΛΕΕΙ ΚΑΙ Ο ΠΟΛ ΚΡΟΥΓΚΜΑΝ...

ΞΕΡΕΙΣ, ΑΥΤΟΣ Ο ΑΡΙΣΤΕΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ...

ΡΙΧΤΑ ΤΣΑΚΑΛΙ!

ΚΙ ΟΥΤΕ ΜΑΣ ΕΙΔΕΣ ΟΥΤΕ ΜΑΣ ΞΕΡΕΙΣ! 'ΝΤΑΞΕΙ;

ίρις 4 - close up - αποδιάρθρωση πληροφοριών - κυνηγώντας τρομοκράτες εσωτερικού (β μέρος) - φυσική και ταξικός ανταγωνισμός - να πεθαίνεις στα 18 για να γίνεις διευθυντής στα 35 - στοιχείο του εγκλήματος - HAIR - σχετικά με κάποια indyMEDIA - κ.α.

Isaac Newton (1643 - 1727)

Ο "μπούφος" μαθητής που έγινε ένας από τους μεγαλύτερους φυσικούς / μαθηματικούς στην ιστορία της Δύσης. Η αυστηρή προτεσταντική του πηκή τον έφερε σε σύγκρουση ακόμα και με τον βασιλιά James II.

Η πολιτική τον απασχόλησε το ίδιο όσο και η βαρύτητα. Τιμήθηκε με κυβερνητικά αξιώματα....

τες και τα όρια παραγωγής έργου από την θερμότητα και την ενέργεια όταν, αφού πρώτα συμπιεστούν εκρήγνυται. Η κύρια ιδέα του ήταν το πώς, όταν μια μάζα εκρήγνυται, θα γίνει δυνατό να καθοδηγηθεί οργανωτικά η «πίεσή» της ώστε να κινηθεί ένα πιστόνι, και να παραχθεί έτσι έργο. Η ανάλυσή του εστίασε σε μια ιδεατή εκδοχή της «δαιμονικής» ατμομηχανής που είχε πρωτοκαθιερωθεί στο Μάνττσεστερ, και επικείμενη να προσδιορίσει ποιές συνθήκες έκρηξης / συμπίεσης ενός αερίου δίνουν το μέγιστο ποσό έργου. Ο «κύκλος του Carnot» έγινε έτσι η αναπαράσταση του κύκλου της ταξικής πάλης που διεξαγόταν τον 19ο αιώνα, βάζοντας τις μισθολογικές απαιτήσεις της εργατικής τάξης στο κέντρο του «επιχειρηματικού κύκλου».

Οι νόμοι της θερμοδυναμικής που διατύπωσε ο Carnot επεκτάθηκαν από τους διαδόχους του, και οδήγησαν, σαν τον μίτο της Αριάδνης, έξω από «τον λαβύρινθο της κρίσης». Γιατί η φυσική δεν ασχολείται μόνο με την φύση, ούτε οι εφαρμογές της είναι «απλά» τεχνολογία: η βασική της λειτουργία είναι να δημιουργεί μοντέλα για την καπιταλιστική εργασία. Φύση, για το κεφάλαιο, είναι κατα βάση η ανθρώπινη φύση: ενώ το κρίσιμο στοιχείο της τεχνολογίας, ο κατεξοχόν στόχος της, είναι η οργάνωση της παραγωγής έργου.

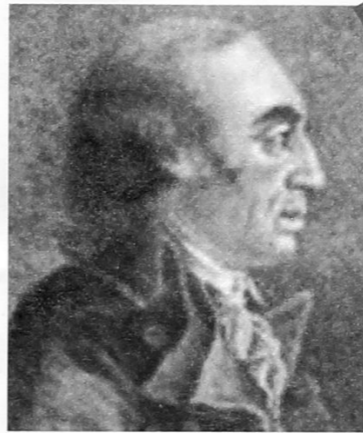
Ο πρώτος νόμος της θερμοδυναμικής, για παράδειγμα, δεν αναγνωρίζει απλά και μόνο πως αν και η ενέργεια έχει πολλές μορφές (και όχι μόνο την «μηχανική») μπορεί να μετατραπεί από την μια μορφή στην άλλη χωρίς απώλειες. Έχει συνέπειες που επηρέασαν ουσιαστικά την ιδέα των αφεντικών για την εργατική δύναμη. Μια πιο γενική άποψη για την ενέργεια ήταν απαραίτητη από ένα σημείο και μετά στον 19ο αιώνα, εφόσον οι τεχνικές και κοινωνικές συνθήκες της παραγωγής επρόκειτο να «επαναστατικοποιηθούν», απ' τη στιγμή που η παλιά διαδικασία της παραγωγής έθετε ένα όριο στις μορφές ενέργειας που θα μπορούσαν να παράγουν έργο. Αυτός ο καινούργιος νόμος δίδαξε λοιπόν στα αφεντικά την γενικότητα και την ευκαμψία των παραγωγικών τους ρυθμίσεων, μαθήματα που θα ήταν αδιανάτοια στην πρώτη βιομηχανική επανάσταση.

Ενώσω όμως η μεγάλη ποικιλία των μορφών ενέργειας ενέπνευσε μια θηριώδη αισιοδοξία στην αναζήτηση, εκ μέρους των αφεντικών, νέων παραγωγικών δυνάμεων, ο δεύτερος νόμος της θερμοδυναμικής πότισε αυτήν την ακόρεστη όρεξη με δηλητήριο. Μια δυσόσιωτη διατύπωση αυτού του νόμου θα μπορούσε να γίνει κάπως έτσι: *είναι αδύνατη η κατασκευή μιας μηχανής που θα μετατρέπει την ενέργεια να γίνει οποία τροφοδοτείται σε έργο, χωρίς απώλειες*. Ο δεύτερος νόμος της θερμοδυναμικής, εν τέλει, έχει ακόμα σκοτεινότερες συνέπειες από το να βάζει φρένο στο καπιταλιστικό όνειρο για άφθονη και δωρεάν εργασία (με τους εργάτες να «ζουν με αέρα»). Υποστηρίζει ότι στο τέλος κάθε κύκλου έργου / ενέργειας είναι διαθέσιμη όλο και λιγότερη ενέργεια για παραγωγή έργου. Η *εντροπία* (το μέτρο της μη μετατρέψιμότητας της ενέργειας σε έργο) *αυξάνει*. Ο Clausius το διατύπωσε μ' έναν παγκόσμιο τρόπο: «η ενέργεια του σύμπαντος είναι σταθερή: η εντροπία του σύμπαντος αυξάνει προς ένα μέγιστο».

Ο δεύτερος νόμος της θερμοδυναμικής ανακοίνωσε ένα «αρμαγεδωνικό» χαρακτηριστικό της παραγωγικότητας του κεφάλαιου: τον *θερμικό θάνατο*. Κάθε κύκλος παραγωγής έργου αυξάνει την μη διαθέσιμη για παραγωγή έργου ενέργεια. Καθώς η απόδοση των θερμομηχανών εξαρτάται από την διαφορά θερμοκρασίας στην «είσοδο» και στην «έξοδο» τους, ο δεύτερος νόμος προβλέπει την σταθερή μείωση αυτών των διαφορών (σε κοσμολογική κλίμακα) έως ότου δεν υπάρχουν διαφορές, και άρα ροές θερμικής ενέργειας, ώστε να παραχθεί έργο.

Η ιδέα και η προοπτική ενός αδιαφοροποίητου και καοτικού κόσμου είχε μια διπλή πκώ: στις ρητορείες της μαζικής κουλτούρας, σαν αυτές του Henry Adams («ο αυτοαποκαλούμενος μοντέρνος κόσμος μπορεί να διαστρεβλώσει και να υποβαθμίσει τα έργα της τέχνης και των συναισθημάτων» κατά συνέπεια η μόνη μας δυνατότητα είναι να αποδεχτούμε τον περιορισμένο αριθμό όσων επιζήσουν – ένας στους χίλιους γεννημένους καλλιτέχνες και ποιητές – και να εντατικοποιήσουμε την ενέργεια των συναισθημάτων αυτού του ακτινοβολούντος κέντρου») και στην πραγματιστική σκέψη του Frederick Taylor. Οι οπαδοί του Henry Adams θρηνούσαν για την απώλεια των συσσωρευμένων αξιών οι οποίες, στην καλύτερη περίπτωση, θα έπρεπε να «προστατευτούν» μέσα στην απειλούμενη ομογενοποίηση των κοινωνικών και πολιτισμικών διαφορών που θα προκαλούσε η «ενεργειακή σπατάλη». Ο Taylor, απ' την άλλη, είδε σ' αυτήν την καταστροφολογία το άρωμα ενός σχεδίου: *παραγωγικότητα είναι η αποτελεσματικότητα*. Η απάντησή του στο δεύτερο νόμο της θερμοδυναμικής (απάντηση όχι απόλυτη αλλά σχετική) δεν ήταν «συντηρητική» ήταν, αντίθετα, η «επαναστατική» προσπάθεια να δημιουργηθεί μια πολύ περισσότερο αποτελεσματική οργάνωση της εργασίας, και μια τελειότερη προσαρμογή των εργαζόμενων στο περιβάλλον τους. Ο Taylor επικείμενη στην πράξη αυτό που ο Carnot είχε συλλάβει θεωρητικά: να δοκιμάσει τα όρια των αποτελεσματικών μετασχηματισμών της ενέργειας σε έργο. Μ' έναν τυπικά αμερικάνικο τρόπο στράφηκε στην ιδέα του ανθρώπου / μηχανής.

Για μια ακόμα φορά φαινόταν πως η καταστροφή του κόσμου θα μπορούσε να αποφευχθεί αν αναλαμβάνονταν Δράση. Τώρα όμως δεν θα ήταν το χέρι του θεού ως υπερκράτους που θα εμπόδιζε το κακό, αλλά ο καπιταλιστικός σχεδιασμός, με τη δικιά του, όλο αυτοπεποίθηση, επιστημονική ανάλυση: η *επιστημονική οργάνωση της εργασίας*.

Sadi Nicolas Leonard Carnot (1796 - 1832)

Γιγός του Lasare Carnot που υπήρξε μέλος του "Διευθυντηρίου", της κυβέρνησης κατά τη διάρκεια της Γαλλικής επανάστασης, από το 1795 ως το 1799. Αργότερα ο πατέρας του πέρασε στο πλευρό του Ναπολέοντα. Πολύπλευρος και πολιτικοποιημένος ο Sadi Carnot (σύμφωνα με τους βιογράφους του) "... έκανε τακτικές επισκέψεις σε εργοστάσια και εργαστήρια, μελετούσε τις τελευταίες θεωρίες της πολιτικής οικονομίας και στις προσωπικές του σημειώσεις άφησε σχέδια και προτάσεις για προβλήματα της εποχής του, όπως η μεταρρύθμιση της φορολογίας..."

Ο «κύκλος του Carnot» περιλαμβάνεται στο μοναδικό βιβλίο που εξέδωσε εν ζωή, το 1824. Είναι η μελέτη μιας ιδεατής θερμικής μηχανής, και η σύνθεση μιας γενικής θεωρίας σχετικά με την βέλτιστη χρήση της «διαφορής θερμοκρασιών» στην παραγωγή έργου.

Οι ιδέες του Carnot δουλεύτηκαν αργότερα και ενσωματώθηκαν στη θεωρία της θερμοδυναμικής από τους Clausius και Thomson.

Οι καταστροφολογίες του Newton και του Clausius δεν έχουν απλά αναλογίες με τις καπιταλιστικές κρίσεις των αντίστοιχων περιόδων. Οι θεωρίες απ' όπου προέρχονται τέτοιες δυσόσιωτες προβλέψεις δεν έχουν απλά τυχαίες ή ιδεολογικές σχέσεις με την εξέλιξη στην οργάνωση της εργασίας. Οι καπιταλιστικές κρίσεις προκαλούνται από την άρνηση της εργασίας. Σε τέτοιους καιρούς λοιπόν νέες αναλύσεις περί εργασίας, νέες ιδέες για να ξεπεραστούν οι αντιστάσεις, γίνονται απαραίτητες. Η φυσική, σ' αυτό το περιβάλλον, δεν έχει ένα διαχωρισμένο περιεχόμενο, αλλά προσφέρει θετικές αναλύσεις του έργου και νέα σχέδια για την οργάνωσή του. Τα «μοντέλα» της φαίνονται αφηρημένα, αλλά είναι άμεσα συνδεδεμένα με την εργασιακή διαδικασία. Οι Νευτώνιες παραβολές για την μετατροπή της αδράνειας της εργατικής τάξης σε εργασία και η πίστη ότι ο θεός σαν κράτος θα κρατήσει την ισορροπία ανάμεσα στις κεντρομόλες και τις φυγόκεντρες δυνάμεις ήταν ένα γενικό μεθοδολογικό πλαίσιο. Η σχέση της θερμοδυναμικής με την εργασία είναι πιο σαφής. Το έργο στη θερμοδυναμική και το έργο στον καπιταλισμό δεν είναι απλά δύο ομόπτες λέξεις. Τα αφεντικά είναι υποχρεωμένα να αντιμετωπίσουν την προλεταριακή αντίσταση στην εργασία με νέους τρόπους, όταν η αντίσταση αυτή αλλάζει την δύναμη και την οργάνωσή της (έστω κι αν φαίνεται «καοτική»). Το κεφάλαιο σχετίζεται με την φυσική σαν επιστήμη επειδή η εργασιακή διαδικασία είναι η μετατροπή της εργατικής δύναμης (ενέργειας, αδράνειας) σε εργασία (έργο). Αυτή είναι η «εσωτερική αναγκαιότητα» του κεφάλαιου και η φυσική παρέχει μοντέλα για να ξεπερνιούνται οι «αντιστάσεις». Παρότι σε διαδοχικές εποχές αναζητούνται και εφευρίσκονται καινούργιες «λύσεις», το πρόβλημα του καπιταλισμού παραμένει σταθερά το ίδιο: ποιά είναι η δυνατότητα, τα όρια και καλύτερη μέθοδος να παράγεται χρήσιμη εργασία («τάξη») μέσα απ' την εντελώς φυσιολογική άρνηση, αδιαφορία και έχθρα του προλεταριάτου;

ΑΤΕΛΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

Στη δεκαετία του '70 - είναι γνωστό - τα αφεντικά θα «αναγνωρίσουν» την «πετρελαϊκή κρίση» σαν θεμελειώδη απειλή στο σύστημα. Είναι κατα κάποιο τρόπο ανοικτό το θέμα σε ποίο βαθμό αυτή η κρίση υπήρξε πράγματι (σα συνέπεια των εργατικών αγώνων στα πετρελαιοπαραγωγικά κράτη) και σε ποίο βαθμό «κατασκευάστηκε» ενάντια στους αγώνες των προλεταρίων στις μπροπόλες. Σίγουρα πάντως είναι από εκείνη την ιστορική στιγμή και ύστερα που μπορούμε να μιλάμε για αφεντρία μιας καινούργιας καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης.

Ένα επιπλέον δεδομένο είναι ότι τόσο ο πετρελαϊκός όσο και ο πυρηνικός κλάδος ενέργειας, ο καθένας με τον δικό του τρόπο, βάζουν μέσα στον κύκλο ενέργεια / έργο ολόκληρη την «φύση»: τα οικολογικά ζητήματα, με διάφορους τρόπους και από διάφορες απόψεις, μπαίνουν στην ημερήσια διάταξη του κοινωνικού ανταγωνισμού σε όλον τον πλανήτη, αναγκάζοντας τα αφεντικά να παραδεχτούν (πικρά...) ότι δεν έχουν βρει ακόμα την πηγή «δωρεάν» ενέργειας. Ειδικά μετά την καταστροφή του πυρηνικού σταθμού στο Τσερνόμπιλ, το 1986, η «πυρηνική Αποκάλυψη» (όχι εξαιτίας πολέμου αλλά σε καιρό ειρήνης) θα τεθεί σε ημερήσια διάταξη.

Υπ' αυτές τις συνθήκες η επανεφεύρεση μιας «ιδανικότερης» σχέσης ανάμεσα στην ενέργεια και το έργο (σαν απάντηση στην «κρίση») θα γίνει επιτακτική για τα αφεντικά. Τί είναι όμως αυτό που έπρεπε να απαντηθεί από τους εφευρέτες και τους τεχνικούς τους;

Το ένα μέτωπο θα εντοπιστεί στην κοινωνικοποίηση της άρνησης στην εργασία, που όχι μόνο είναι ανάλογη της ίδιας της κοινωνικοποίησης των καπιταλιστικών προσαγών αλλά την απειλεί με εκρηκτικό τρόπο: πρόκειται για τις αλυσιδωτές ανταρσίες σ' αυτό που η θεωρία της προλεταριακής αυτονομίας ονόμασε «κοινωνικό εργοστάσιο / κάτεργο». Το «αφηρημένο» ερώτημα που τίθεται σ' αφεντικά είναι το να υπαγάγουν, με έναν καινούργιο αναγκαστικά τρόπο, το σύνολο της κοινωνικής κίνησης / ανταλλαγής στο δίπολο μισθός / εμπόρευμα.

Το δεύτερο μέτωπο θα βρεθεί στη διεύρυνση της εκμετάλλευσης, με «όρους φύσης». Ο φορτωτικός / ταυλοκτικός χειρισμός είχε εννοήσει την μη ανθρώπινη φύση σαν ακατέργαστο (και

κυνηγώντας τρομοκράτες εσωτερικού

από τις εξουσίες πρακτική υπάρχουν άνθρωποι έντιμοι – αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτή η λέξη. Όμως η εντιμότητα αφορά πρόσωπα και όχι πρακτικές. Εξάλλου, μιλώντας για πολιτικά υποκείμενα, δεν είναι το μόνο προαπαιτούμενο η «εντιμότητα». Όχι, οπωσδήποτε, για εκείνους που με την θέλησή τους θα ήθελαν να μμηθούν την προοπτική του ένοπλου μετασχηματισμού της κοινωνίας όταν οι συνθήκες ευνοούσαν πια μόνο τον ατομικό милитаристικό βολонταρισμό.

Αν τα προηγούμενα είναι έτσι, προκύπτει ένα ακόμα ερώτημα: τι «κυνηγεί» το ελληνικό κράτος τόσα χρόνια απ' την «τρομοκρατία»; Έχοντας αποδεδειγμένα στα μέσα της δεκαετίας του '80 βάλει βαθιά τα χέρια του για μια έστω φορά σε μια πρακτική που ήταν έτσι κι αλλιώς η έκπτωση της ιστορίας της, σκιά του εαυτού της, ασφαλώς θα έμαθε με ποιόν τρόπο να το ξανακάνει πιο αποτελεσματικά. Ποιά «τρομοκρατία» λοιπόν; Ποιοί «τρομοκράτες»; Ποιός κίνδυνος;

Υστερα από τέτοιου πάχους μυθοποίηση, ύστερα από τόσο χορό τόσων σκιών, το τελευταίο πράγμα που θα ήθελε το ελληνικό κράτος (και κάθε άλλος που ενδιαφέρεται για την «κοινωνική σταθερότητα») θα ήταν να έρθε στο φως το ελάχιστο υπέρ της αυθεντικότητας της ιστορικής ένοπλης πάλης; να συλλαβεί και να οδηγήσει σε δίκες ηλικιωμένους ανθρώπους με αδιάσειστα στοιχεία ότι αποτελούν την «καρδιά» ή τον «εγκέφαλο» 25 χρόνων «τρομοκρατίας». Ποιός σ' αλήθεια θα άντεχε το ενδεχόμενο να σηκωθούν τέτοιου κατηγορούμενοι και να πουν «ε να λοιπόν, εδώ και τριάντα χρόνια διεξάγουμε ένοπλο αγώνα εναντίον...»; Αυτό δεν είναι αστεία πράγματα.

Όσοι είναι σήμερα από 40 χρόνων και κάτω, γενιές ολόκληρες δηλαδή της ελληνικής κοινωνίας, έχουν «μεγαλώσει» με την 17N (κατά κύριο λόγο) όπως άλλοι μεγάλωσαν με τον Μπάτμαν... Έχουν «διδασχθεί» από τον εθελικό θόρυβο τα πρώτα εξωκοινωνικά μαθήματα περί πολιτικού «καλού» και «κακού»... Τί θα γινόταν αν η «αντιτρομοκρατική επιτυχία» έκανε τους αόρατους δασκάλους ορατούς;

Κάθε μέρα 3 με 5 δημοσιογράφοι θα ξεψυχούσαν τσαλαπατημένοι στην προσπάθειά τους να πάρουν «αποκλειστικές δηλώσεις των τρομοκρατών»... Τα σχολεία θα άρχιζαν να καταθέτουν στεφάνια όχι μόνο στο Πολυτεχνείο αλλά και στον Κορυδαλλό, στα κελιά των συναγωνιστών του Παπαφλέσα και του Κολοκοτρώνη (κάπως έτσι θα τακτοποιούσαν το θέμα στο κεφάλι τους τα παιδιά...). Ολόκληρη η ντόπια διανόηση θα ξεβρακωνόταν αποκαλύπτοντας την πολιτική της αναπηρία... Κι όλοι οι λαμπροί μάντζερ και διαχειριστές θα παρακαλούσαν γονατιστοί την «κεντρική επιτροπή της 17N» για μια συμβουλή... αφού, όπως επανειλημμένα έχει δηλωθεί επίσημα στο ελληνικό κοινοβούλιο, «η 17N είναι η μόνη αξιόπιστη επιχείρηση στην Ελλάδα»... Όχι, αυτά δεν είναι καθόλου αστεία πράγματα. Μπορεί η ιστορία να πλαστογραφείται, μπορεί να παραχαράσσεται, αλλά ακριβώς επειδή μπορεί και πρέπει να συμβαίνει έτσι (για το καλό της εξουσίας) δεν στήνει κανείς τα λείψανά της στο σκαμνί, για να «μυλήσουν». Αν πέσει πουθενά επάνω τους, τα θάβει...

Μήπως τότε φταίνει οι αμερικάνοι που «πιέζουν»; Η αμερικανική «πίεση» είναι τέτοιο αστείο όσο θα ήταν τα «αντιαμερικανικά αφο-

λέξ» – για να μειώνεται η «πίεση». Οι ΗΠΑ είναι ένα μεγάλο, ιμπεριαλιστικό κράτος, αυτό είναι γνωστό. Αλλά έχουν μια δικιά τους κουλτούρα, σαν κράτος και σαν κοινωνία, άσχετη με «πιέσεις»: ότι έχουν κερδίσει, το κέρδισαν με τα όπλα, και όχι «πιέζοντας». Όσο μεγαλύτερο είναι το «κακό» που έχουν να αντιμετωπίσουν, τόσο περισσότερο το αντιμετωπίζουν «western» (δηλαδή στο σκοτάδι και πίσωπλάτα). Χωρίς πολλές πολλές διαδικασίες, και χωρίς περιστροφές. Δεν έχουν οι αμερικάνοι αυτήν την θεμελιώδη αντίληψη για την «διδασκτική» (στην ενίσχυση του καθεστώτος) αξία της δικής και της ομολογίας που μοιράζονται κάμποσοι ευρωπαίοι... Οι γελαδάρηδες πρόγονοί τους πρώτα κρέμαγαν και μετά ρωτούσαν. Επειδή ήταν πρακτικοί άνθρωποι, συνήθως δεν ρωτούσαν καν. Έκαναν τον σταυρό τους και έφευγαν.

Συνεπώς είναι εντελώς απίστευτο ότι οι αμερικάνοι «πιέζουν» εδώ και 20 χρόνια τις «σοσιαλιστικές» κυβερνήσεις του πασοκ να τελειώσουν με την «τρομοκρατία», περισσότερο ακόμα απίστευτο από το ότι οι κυβερνήσεις αυτές ήταν ή είναι σοσιαλιστικές, και γιαυτό «ανθίστανται στις πιέσεις». Αντίθετα είναι εντελώς λογικό (μέσα στη γενική εξαπάτηση) το ελληνικό επιχείρημα «εσείς που κάνετε τους μάγκες γιατί δεν τους πιάνετε τους τρομοκράτες και μόνο μας τα ζαλίζετε;». Αν, εν πάσει περιπτώσει, κάποια αμερικανική υπηρεσία ανακάλυπτε στην Ελλάδα έναν αυθεντικό κίνδυνο, θα τον πυροβολούσε – ή, θα τον τράκαρε. Θα ακουγόταν μετά κάτι περί «τροχαίου» ή περί «εξακαθισμού λογαριασμών» και θα τελείωνε η ιστορία. Προφανώς λοιπόν η φασαρία των «πιέσεων» είναι προπέτασμα καπνού.

Το ειδικό (και σοβαρό) ενδιαφέρον του αμερικανικού κράτους δεν είναι άλλο από τις «διασταυρώσεις» μουσικών υπηρεσιών και τα παράγωγά τους, επι ελληνικού εδάφους. Γιατί – να ξεχάσει – βρισκόμαστε στην ανατολική μεσόγειο, στη μέση ανατολή. Είναι ένα ενδιαφέρον όχι καινούργιο – καινούργια είναι, πιθανότατα, η «βιολύπη» του αμερικανικού κράτους να κερδίσει χαμένο έδαφος μέσα στο διεθνές σκοτάδι των μουσικών υπηρεσιών, ή να κατακτήσει καινούργιο. Σε τέτοιες ιστορίες – υποθέτουμε σκεφτόμενοι λογικά – η «πίεση» είναι αυτό που ξέρει η βουκολική Ελλάδα: εκείνον τον «πιέζουν» από το σόι του... εκείνη την «πιέζει» αυτό... «πίεση» γενικά είναι η ηχώ του ότι «συναντιώμαστε στο στάβλο αλλά να μην το πούμε»...

Επί τη ευκαιρία της «πίεσης» φυσικά, φτιάχνονται μηχανισμοί και άλλοι βελτιώνουν την απόδοσή τους.

Για μια πρακτική που έχασε προ πολλού την πολιτική της αυθεντικότητα και εξελίχθηκε, χωρίς κανείς να το εμποδίσει, σε λαϊκό SAS ανάγνωσμα υπάρχουν πολλά ερωτήματα, που υφαίνονται σ' έναν καμβά αποκλειστικά «αστυνομικό». Οι ουσιαστικές ερωτήσεις και απαντήσεις, οι πολιτικές ερωτήσεις και απαντήσεις, θα έπρεπε να έχουν διατυπωθεί πριν πολλά χρόνια. Κι αυτό δεν έγινε.

Δεν θα είναι κανένας ιστορικός, ούτε του 2020 ούτε του 3000, που θα επιδιορθώσει αυτήν την τέραση (αλλά όχι ανεξήγητη) έλλειψη. Με ή χωρίς «εξάρθρωση της τρομοκρατίας» σημαντικά κεφάλαια της πραγματικής ιστορίας των ανταγωνισμού στην Ελλάδα γράφονται, εν πολλοίς, απ' την αστυνομία.

να πεθαίνεις στα 18... για να γίνεις διευθυντής στα 35...

σαν οι εργαζόμενοι των λεωφορείων οι αντίστοιχοι των τρόλεϊ απαντούσαν με το ίδιο νόημα... (Οι εργαζόμενοι στα τρένα και στον ηλεκτρικό παρέμεναν σε κάθε περίπτωση παγερά αδιάφοροι). Υστερα, όταν ερχόταν η σειρά τους... Τελικά, κάποιο μέρος της (καπιταλιστικής, υπό την αιγίδα του κράτους) κυκλοφορίας, πάντα θα γινόταν... Ταυτόχρονα όμως τόσο οι μεν όσο και οι δε θα «εμφανίζονταν» από τον κοινό εργοδότη τους σαν αδικαιολόγητα «αντικοινωνικοί»...

Εξαιρέσεις, από την άποψη της ταξικής συνείδησης, έχουν φυσικά υπάρξει μεταξύ των δημοσίων υπαλλήλων. Αλλά είναι εξαιρέσεις που επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Κι αυτός ο κανόνας είναι ο εξής: ενώ το «δημόσιο» έχει υπάρξει το μαζικότερο «εργοστάσιο υπηρεσιών» (με την έννοια, τουλάχιστον, του κοινού εργοδότη και των παρόμοιων εργασιακών σχέσεων) για δεκαετίες την Ελλάδα, έχει σταθεί ταυτόχρονα η μήτρα «παραγωγής» των πλέον συντηρητικών κοινωνικών και πολιτικών «επενδύσεων» του σκαμποτάζ μέσα στο σύνολο της εργατικής τάξης. Η «κατάκτηση επιδομάτων», η διεκδίκηση επιμέρους μισθολογικών ή συνταξοδοτικών ρυθμίσεων, ο ίδιος ο συνδικαλισμός των δημοσίων υπαλλήλων (που θεωρείται γενικά ο «κορμός» της οργανωμένης εργασίας στην Ελλάδα) είναι μερικά από τα πιο φανερά σημεία αυτού του κανόνα.

Σε κάθε περίπτωση η διατήρηση ενός υβριδικού μοντέλου στην οργάνωση της εργασίας στη δημόσια διοίκηση, που απ' την μια μεριά προσφέρει πάντα την «μονιμότητα» ακόμα κι εκεί που γίνεται «ακρίβη» από οικονομική άποψη, κι από την άλλη προσπαθεί να επιβάλλει νόρμες αυξημένης «παραγωγικότητας», έχει υπέρ και κατά και για τα ίδια τα αφεντικά για την ακρίβεια για το κράτος τους. Επειδή έχει και υπέρ όλες οι επιχειρήσεις «εκουγχρονισμού του δημοσίου τομέα» είναι... υβριδικές επίσης – πολύ περισσότερο που σχεδιάζονται από «πολιτικούς» που ούτε εκλέγονται ούτε έχουν κανένα λόγο να εκλέγονται «αξιοκρατικά», όπως

θέλουν να δουλεύουν οι υπάλληλοι του κράτους.

Μια τέλεια «διοικητικοποίηση» των σχέσεων εργασίας στο δημόσιο θα είχε μεν αρκετά οφέλη για το «συλλογικό» κεφάλαιο – θα στερούσε όμως ένα σημαντικό μέρος από τη «νομιμοποίηση» της πολιτικής εξουσίας: των βουλευτών, των νομαρχών, των δημάρχων κλπ. Για ποιόν λόγο να ψηφίζει κανείς στην Ελλάδα αν όχι για να έχει ένα μερίδιο, έστω μικρό, στην πολιτική πρόσοδο; Πατώντας στον ρευστό «ενδιάμεσο χώρο» πολιτικής και οικονομίας (η περιγραφή είναι σχηματική, ουσιαστικά δεν υπάρχει τέτοιο «κενό», η καπιταλιστική οικονομία είναι πολιτική από σύνολό της) ο νυν υπουργός εσωτερικών, για παράδειγμα, αφήνει να του ξεφύγει ποιά θα ήταν το «δανικό» μοντέλο, κατά τα άλλα μεταφορικό: μιλάει για διατήρηση της σχέσης στρατηγών και στρατιωτών στη δημόσια διοίκηση... Απο κει και πέρα, οι κεντρικές ιδέες της «αναδιάρθρωσης» είναι τέσσερεις.

Πρώτο η δημιουργία μιας αρχικής βαθμίδας εν γένει προσωπικών δημοσίων υπαλλήλων, «ηττικής» δύο χρόνων. Σ' αυτό το διάστημα θα «αξιολογούνται» οι κατάλληλοι/ες για να περάσουν στον παράδεισο της μονιμότητας. Αυτό μοιάζει να «νοικοκυρεύει» ένα πλήθος σχέσεων «ορισμένου χρόνου» που ισχύουν τώρα, αλλά το πιθανότερο είναι πως θα τις συμπληρώσει και δεν θα τις αντικαταστήσει (μια τέτοια ρύθμιση είχε προβλεφτεί, για παράδειγμα, για τους εκπαιδευτικούς, αλλά δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα απ' όσο ξέρουμε).

Δεύτερο η προσπάθεια να καθιερωθεί κάποιου είδους ελαστικότητα στην ιεραρχική ανέλιξη, έτσι ώστε να προάγονται οι «καλύτεροι» υπάλληλοι, ασχέτως ηλικίας. Αλλά η «ανέλιξη του καλύτερου», όπως δείχνει ο ιδιωτικός τομέας του καπιταλισμού, έχει σχέση με τις στρατηγικές ή τις τακτικές ανάγκες κάθε τομέα, κάθε κλάδου, κάθε επιχείρησης – πώς μπορούν να υπάρξουν λοιπόν «σταθερά κριτήρια» για το ποιός «είναι καλύτερος» όταν στην κορυφή της ιεραρχίας θα βρίσκονται «προσωρινά»

πολιτικά πρόσωπα; Εν τέλει αυτή η ελαστικότητα θα καταργήσει την δυσκίνητη «βαριά» ιεραρχία με ευκίνητους λόχους φιλόδοξων στελεχών, στις αναμετρήσεις των οποίων και μόνο θα κρίνεται ο «καλύτερος».

Τρίτο η προσπάθεια να βρεθούν «αντικειμενικά κριτήρια μέτρησης της παραγωγικότητας» ανα κατηγορία υπηρεσιών. Για παράδειγμα οι μπάτσοι να πρέπει να μειώνουν κάθε χρόνο κατα συγκεκριμένο ποσοστό την εγκληματικότητα... την ίδια στιγμή (φανταζόμαστε) πως η μεγαλύτερη παραγωγικότητα των δικαστικών θα ευνοεί την αύξηση της εγκληματιστικής, δηλαδή το αντίθετο απ' αυτό που θα επιδιώκουν οι μπάτσοι... Τα νοσοκομεία θα μετριούνται ως προς την ποιότητα της «υποδοχής ασθενών» – τι θα συμβεί όμως όταν χαλάει η «ποιότητα» των ίδιων των ασθενών;

Τέταρτο και τελευταίο, εκείνο το ηρωϊκό ΑΣΕΠ, που υποτίθεται θα εξασφάλιζε την γενική «αξιοκρατία» στις προσλήψεις, ωθείται στο σκοτάδι της ιστορίας, αφού ένα όλο και αυξανόμενο πλήθος υπηρεσιών και οργανισμών του δημοσίου θα καταφεύγουν απευθείας στην «αγορά εργασίας» για να κάνουν προσλήψεις. Αλλά αυτή η «αυτονομία» δεν είναι άγνωστη στην Ελλάδα, ούτε άλλωστε και τα αποτελέσματά της. Παράδειγμα οι δήμοι.

Η φιλοδοξία «εκουγχρονισμού» είναι διάχυτη στα πιο πάνω, και προφανώς δεν ξέρουμε λεπτομέρειες, μιας και αυτά τα σχέδια είναι ακόμα υπό διαμόρφωση. Φιλόδοξη ήταν όμως και η απόπειρα να ελεγχθούν τα έσοδα των δημοσίων υπαλλήλων, με την καθιέρωση «πόθεν έσχες» – η οποία, όπως είναι γνωστό, έβαλε τελικά πολύ νερό στο κρασί της. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι εργασιακές σχέσεις στο δημόσιο δεν έχουν αλλάξει ή δεν θα αλλάξουν κι άλλο. Όμως μέχρι σήμερα όχι έτσι έχουν πετύχει τα αφεντικά το πέτυχαν μάλλον με «επιμέρους» ρυθμίσεις (σε διάφορες υπηρεσίες) παρά μέσω ενός γενικού, «μετωπικού» σχεδίου.

Θα δούμε.